

Az élettársi kapcsolatban élő élettársnak fizetett, a házasság esetén fizetettnél alacsonyabb összegű kiegészítő nyugellátás szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet

Ez az eset áll fenn akkor, ha az élettársi kapcsolat azonos nemű személyek számára van fenntartva, és jogi, valamint ténybeli szempontból a házassághoz hasonló

Jürgen Römer 1950-től keresőképtelensége 1990. május 31-én történt bekövetkezéséig a Freie und Hansestadt Hamburg (Hamburg város, Németország) ügyintézőként foglalkoztatta. 1969 óta megszakítás nélkül együtt élt társával, U.-val, akivel a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló, 2001. február 16-i német törvénynek megfelelően bejegyzett élettársi kapcsolatot létesített. J. Römer erről 2001. október 16-i levelében tájékoztatta korábbi munkáltatóját.

Ezt követően kérte a számára folyósított kiegészítő nyugellátás összegének újbóli kiszámítását a házas ellátásra jogosultakra alkalmazottnak megfelelő, kedvezőbb adózási osztály alkalmazásával. Így havi nyugdíjának összege 2001 szeptemberében 590,87 DM-mel (302,11 euróval) magasabb lett volna, ha a nyugdíj összegének meghatározásához a kedvezőbb adózási osztályt vették volna figyelembe. 2001. december 10-i levelében Hamburg város elutasította a kedvezőbb adózási osztály alkalmazását nyugdíja összegének kiszámításához azzal az indokkal, hogy csak a nem tartósan külön élő házas ellátásra jogosultak, valamint a családi támogatásra vagy ennek megfelelő ellátásra jogosult személyek részesülhetnek ebben a kedvezményben.

J. Römer – mivel úgy vélte, hogy joga van ahhoz, hogy őt a nyugdíj számítása szempontjából nem tartósan külön élő házas ellátásra jogosultnak tekintsék, és hogy e jog a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK irányelvből¹ ered – az Arbeitsgericht Hamburghoz (hamburgi munkaügyi bíróság, Németország) fordult. E bíróság a foglalkoztatás és a munkavégzés területén a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos uniós jogi rendelkezések és általános elvek értelmezésére kérte a Bíróságot.

A Bíróság a mai napon hozott ítéletében mindenekelőtt megállapítja, hogy az olyan kiegészítő nyugellátások, mint amelyet ez az ügy érint, a 2000/78 irányelv hatálya alá tartoznak.

A Bíróság továbbá emlékeztet arra először is, hogy a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés megállapításához az szükséges, hogy a szóban forgó helyzetek az érintett ellátásra tekintettel különösen és konkrétan hasonlóak legyenek.

Ezzel kapcsolatban a Bíróság megállapítja, hogy **a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló német törvény mivel úgy döntött, hogy nem nyitja meg e személyek számára a házasság intézményét**, amelyet továbbra is kizárólag a különböző nemű személyek esetében tart fenn, **az azonos nemű személyek számára bevezette az élettársi kapcsolatot**. Az élettársi kapcsolatra vonatkozó szabályozásnak a házasságra irányadó szabályozáshoz történő fokozatos közelítése

¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

következtében a kérdést előterjesztő bíróság szerint a német jogrendben nincs többé jelentős jogi eltérés e két családi állapot között. A még fennálló legfontosabb eltérés ugyanis abban a tényben rejlik, hogy a házasság feltételezi, hogy a házastársak különböző neműek legyenek, míg a bejegyzett élettársi kapcsolat azt feltételezi, hogy az élettársak azonos neműek legyenek.

Márpedig **a jelen esetben a kiegészítő nyugellátás előnye** nemcsak azt **feltételezi**, hogy a **partner házas legyen**, hanem ezenkívül azt is, hogy ne éljen tartósan külön a házastársától, **hiszen e nyugdíj célja, hogy olyan helyettesítő jövedelemmel szolgáljon, amely az érdekelt hasznára van, de amely közvetve a vele élő személyek hasznát is szolgálja**. E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy **a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló német törvény szerint az élettársakat kölcsönös kötelezettség terheli arra vonatkozóan, hogy gondoskodniuk kell egymásról, és támogatniuk kell egymást**, valamint hogy munkájukkal és vagyonukkal **megfelelő módon hozzájáruljanak az élettársi közösség szükségleteinek kielégítéséhez**, hasonlóan a házastársakat az életközösség fennállása alatt terhelő kötelezettséghez. Következésképpen a Bíróság szerint **ugyanazok a kötelezettségek vonatkoznak az élettársakra, mint a házastársakra**. Ebből következik, hogy **a két helyzet tehát hasonló**.

Másodszor a Bíróság megállapítja, hogy ami a szexuális irányultságon alapuló kevésbé kedvező bánásmódra vonatkozó szempontot illeti, bizonyos, hogy **J. Römer nyugdíját megemelték volna, ha házasságot kötött volna, ahelyett hogy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesített egy férfival**. Ráadásul ez a kedvezőbb juttatás nem áll összefüggésben sem az életközösség tagjainak jövedelmével, sem azzal, hogy vannak-e gyermekek, sem más, a házastárs gazdasági szükségleteivel kapcsolatos tényezővel. A Bíróság továbbá megállapítja, hogy a J. Römer nyugdíjjal kapcsolatos hozzájárulási kötelezettségét semmilyen módon nem érintette a családi állapota, minthogy a nyugdíj költségeihez ugyanolyan mértékű befizetéssel volt köteles hozzájárulni, mint házas munkatársai.

Végül a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés hatásait illetően a Bíróság kifejti, hogy egyrészt az uniós jog elsőbbsége miatt valamely magánszemély a helyi önkormányzattal szemben anélkül érvényesítheti az egyenlő bánásmódhoz való jogot, hogy meg kellene várnia, hogy az adott nemzeti jogi rendelkezést a nemzeti jogalkotó összhangba hozza az uniós joggal. Másrészt a Bíróság pontosítja, hogy **valamely magánszemély csak az említett irányelv átültetési határidejének lejártát követően, vagyis 2003. december 3-tól kezdve hivatkozhat az egyenlő bánásmódhoz való jogra**.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106